ט הָרִי״ף (יב.) וְהָרֹא״ש בְּפֶרֶק ב׳ דִּפְסָחִים (סי׳ כה) וְרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ה׳ (ה״ז). י תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ קטז).

ה (כו) ט**הָאִידְנָא** (כז) **אָסוּר** (יא) **לִלְתֹּת** (כח) **בֵּין חִטִּים בֵּין** (יב) **שְׂעוֹרִים: ו** י**שַׁקִּים שֶׁנּוֹתְנִים בָּהֶם** (כט) **קֶמַח כָּל** (יג) **הַשָּׁנָה, אִם רוֹצֶה לִתֵּן בָּהֶם קֶמַח** (יד) (ל) **וּמְכַבְּסִים אוֹתָם יָפֶה,** (לא) **צְרִיכִים לְהַתִּיר קֹדֶם**

בְּאֵר הֵיטֵב

לא לָתַת בְּדֶרֶךְ שֶׁנִּתְחַמֵּץ, טַ״ז (סק״ג). אָכֵן בִּתְשׁוּבַת צֶמַח צָדָק סִימָן ל״ב הֶחֱמִיר בְּעִנְיָן זֶה, וְכָתַב כְּשֶׁיָּדוּעַ בְּבֵרוּר בְּוַדַּאי שֶׁמִּקְצָתָן מְכַבְּסִין תָּמִיד הַחִטִּין, שֶׁהוּא גֶּרַע מִלְּתִיתָה, אַף שֶׁרֹב הַמּוֹכְרִים אֵין מְכַבְּסִין, אָסוּר, מִשּׁוּם קָבוּעַ כְּמֶחֱצָה עַל מֶחֱצָה דָּמֵי עַיֵּן שָׁם. [וְאִם הַמּוֹכֵר מֵבִיא לְבֵית יִשְׂרָאֵל מֻתָּר, דְּכָל דְּפָרֵישׁ כו׳. וְעַיֵּן פְּרִי חָדָשׁ]. וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) בְּשֵׁם גָּדוֹל אֶחָד דְּבִמְדִינָתֵנוּ שֶׁרְגִילִין לִרְחֹץ הַחִטִּין וְשׁוֹהִין אוֹתָן בְּמַיִם, אָסוּר לִקַּח קֶמַח מִן הַשּׁוּק דְּהָוֵי מַמָּשׁ כְּדָגָן שֶׁנִּטְבַּע כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן תס״ז סָעִיף ב׳, וְכֵן פָּסְקוּ כָּל חַכְמֵי פְּרָאג עַיֵּן שָׁם. וּבַחֹק יַעֲקֹב (ס״ק טז) כָּתַב נִרְאֶה לְחַלֵּק דְּדַוְקָא מִן אוֹתָן הַטּוֹחֲנִין שֶׁבָּעִיר אוֹ הַמּוֹכְרִים קֶמַח בִּקְבִיעוּת אֵין לִקַּח, וְכָל שֶׁכֵּן מִן הַנַּחְתּוֹמִים שֶׁאֵין לִקַּח מֵהֶם, אֲבָל מֻתָּר לִקְנוֹת מִן בְּנֵי הַכְּפָרִים הַמְּבִיאִים קֶמַח בְּכָל יוֹם מִן הַכְּפָרִים, עַיֵּן שָׁם הַטַּעַם. וְשָׁמַעְתִּי שֶׁגַּם בִּימֵי מוֹרִי חָמִי זְקֵנִי הַגָּאוֹן מַהֲרַ״שׁ זַ״ל הָיָה פַּעַם אַחַת דָּחוּק בְּקֶמְחָא דְּפִיסְחָא וְהִתִּיר לִקְנוֹת מִן הַשּׁוּק, וְאֶפְשָׁר דְּגַם כֵּן בְּדֶרֶךְ שֶׁכָּתַבְתִּי, וְאֵין לְהַחְמִיר, בִּפְרָט בְּמֵצָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁל מִצְוָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי סָעִיף קָטָן ח׳. וְכָתַב הַטַּ״ז (שם) דִּבְמָקוֹם שֶׁטּוֹחֲנִין הַחִטִּים בְּרֵחַיִם שֶׁטּוֹחֲנִין הַמַּלְצִי״ן אֲפִלּוּ בִּשְׁעַת הַדְּחָק אָסוּר, כִּי חָמֵץ גָּמוּר הוּא. וְהַחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יז) כָּתַב עָלָיו לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דְּבִשְׁעַת הַדְּחָק אַף כְּהַאי גַּוְנָא יֵשׁ לְהַתִּיר, דְּהָא אַף אִם נִשְׁאַר אֵיזֶה דָּבָר מִן הַמַּלְצִי״ן וְנִתְעָרֵב, וַדַּאי דְּנִתְבַּטֵּל קֹדֶם פֶּסַח. וַדַּאי דְּנִתְעָרֵב וְנִתְבַּטֵּל קֹדֶם פֶּסַח. מִכָּל מָקוֹם הַנָּכוֹן הוּא בִּשְׁעַת הַדְּחָק לֶאֱפוֹת הַכֹּל קֹדֶם פֶּסַח. [וְחֹק יַעֲקֹב (שם) מֵבִיא רְאָיָה כְּשֶׁנָּפַל פֵּרוּרֵי פַּת בַּקֶּמַח דִּמְהַנֵּי לֵיהּ הַרְקָדָה עַיֵּן שָׁם]: **ה** (יא) **לִלְתֹּת.** פֵּרוּשׁ לְתִיתָה, כָּתַב הָרַמְבַּ״ם (פ״ה ה״ז) שֶׁבּוֹלְלִין הַחִטִּים בְּמַיִם, וְהָעָרוּךְ (ערך לתת) פֵּרֵשׁ לָתֶת שְׁרִיָּה, וּלְפִי שֶׁאֵין אָנוּ בְּקִיאִין בִּלְתִיתָה לָכֵן אָסְרוּ הַגְּאוֹנִים. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּמֻתָּר לְקַיְּמָם בְּבֵיתָם הַחִטִּים, כֵּיוָן דְּמִדִּינָא דְּשַׁ״ס מֻתָּרִין הַחִטִּים בִּלְתִיתָה כֹּל שֶׁאֵינוֹ קָרוֹב לְהִתְבַּקֵּעַ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן תס״ז סָעִיף ט׳, וְהַיְינוּ דַּוְקָא בִּשְׁרִיָּה אוֹ רְחִיצָה מוּעָטֶת, אֲבָל בִּשְׁרִיָּה מְרֻבָּה הָוֵי חָמֵץ גָּמוּר כְּמוֹ דָּגָן שֶׁנִּטְבַּע בְּנָהָר, חֹק יַעֲקֹב (ס״ק יח). וְכָתַב הַטַּ״ז (סק״ד) דְּאָסוּר לִקְנוֹת הַחִטִּים מִבַּעַל הָרֵחַיִם, דִּרְגִילִין לְהָדִיחַ הַחִטִּים תְּחִלָּה: **(יב) שְׂעוֹרִים.** לְשׁוֹן הַמְחַבֵּר אֵינוֹ מְדֻקְדָּק, דְּמַשְׁמַע דְּחִטִּים וּשְׂעוֹרִים שָׁוִים הֵם, וּבֶאֱמֶת שְׂעוֹרִים כֵּיוָן דְּרַכִּיכֵי אַף מִדִּינָא דְּשַׁ״ס אָסוּר לִלְתֹּת, וְאֶפְשָׁר דְּהָאִידְנָא אָסוּר לְקַיֵּם בַּבַּיִת כְּשֶׁהֵן לְתוּתִים אַף שֶׁאֵינָם קְרוֹבִים לְהִתְבַּקֵּעַ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּחִטִּים כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסָעִיף קָטָן י״א. חֹק יַעֲקֹב (ס״ק יט). וְשִׁפּוֹן מִין שְׂעוֹרִים לְעִנְיָן זֶה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט): **ו** (יג) **הַשָּׁנָה.** הוּא הַדִּין בְּנוֹתֵן בּוֹ פַּעַם אַחַת אֲפִלּוּ קִמְחָא דְּפִיסְחָא, אִם רוֹצֶה לְכַבְּסָם צָרִיךְ לְהַתִּיר הַתְּפִירוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל סִימָן תנ״א סָעִיף קָטָן ל״ח: **(יד) וּמְכַבְּסִים.** כָּתַב הַטַּ״ז (סק״ה) וְטוֹב לִקְנוֹת חֲדָשִׁים עַיֵּן שָׁם,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָרֵחַיִם שֶׁלּוֹקֵחַ מִדּוֹת כָּל הַשָּׁנָה בִּשְׂכַר טְחִינָתוֹ, אָסוּר אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד, דְּהָא רְגִילִים הַטּוֹחֲנִים לְכַבֵּס אוֹתָם בְּמַיִם תְּחִלָּה, וְיֵשׁ לְהַזְהִיר לְהֶהָמוֹן (טַ״ז (סק״ד)). עוֹד כָּתַב הַטַּ״ז (סק״ג) דִּבְמָקוֹם שֶׁטּוֹחֲנִין הַחִטִּים בְּרֵיחַיִם שֶׁטּוֹחֲנִין הַמַּלְצִי״ן, אָסוּר לִקַּח קֶמַח מִן הַשּׁוּק אֲפִלּוּ בִּשְׁעַת הַדְּחָק, (וַאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לִלְתֹּת אוֹתָם מִתְּחִלָּה), דְּמַלְצִי״ן חָמֵץ גָּמוּר הוּא וּמִתְעָרֵב בָּהֶם. וְהָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ (מג) דְּבִשְׁעַת הַדְּחָק אַף זֶה מֻתָּר, דְּהָא אַף אִם נִשְׁאַר אֵיזֶה דָּבָר מִן הַמַּלְצִי״ן וְנִתְעָרֵב, וַדַּאי דְּנִתְבַּטֵּל קֹדֶם פֶּסַח, וְקֶמַח בְּקֶמַח הָוֵי לַח בְּלַח וְאֵין חוֹזֵר וְנֵעוֹר, (וְצָרִיךְ לְרַקֵּד אוֹתָם שֶׁמָּא נִשְׁאַר פֵּרוּר שֶׁל הַמַּלְ״ץ בְּתוֹכָם). מִכָּל מָקוֹם הַנָּכוֹן בָּזֶה לֶאֱפוֹת הַכֹּל קֹדֶם פֶּסַח, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ג׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יז). כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּאַף דְּמִדִּינָא אֵין צָרִיךְ שִׁמּוּר לְשֵׁם מַצָּה רַק לְמַצּוֹת שֶׁל לֵילוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת, אֲבָל לִשְׁאָרֵי יָמִים דַּי כְּשֶׁאֵין בָּהֶם חֲשַׁשׁ חָמֵץ, יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הֵם וְנָהֲגוּ לַעֲשׂוֹת שִׁמּוּר לְשֵׁם מַצָּה בְּכָל הַמַּצּוֹת מִשְּׁעַת טְחִינָה, וּלְפָחוֹת מִשְּׁעַת לִישָׁה, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ת״ס (ביה״ל ד״ה מצת מצוה) בְּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה: **ה** (כו) **הָאִידְנָא וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאַף דְּבִזְמַן הַשַּׁ״ס לֹא אָסְרוּ רַק לִלְתֹּת הַשְּׂעוֹרִים מִפְּנֵי שֶׁהֵן רַכִּים [וְהוּא הַדִּין שִׁבֹּלֶת (מג) שׁוּעָל וְשִׁפּוֹן גַּם כֵּן בִּכְלַל שְׂעוֹרִים לְעִנְיָן זֶה] וּמְמַהֲרִים לְהַחְמִיץ, וְיֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁמָּא יָבֹאוּ לִידֵי חִמּוּץ בִּשְׁעַת הַלְּתִיתָה, אֲבָל חִטִּים שֶׁהֵן בְּטִבְעָן קָשִׁים, אֵינָם מְמַהֲרִין לְהַחְמִיץ וּמֻתָּר לְלָתְתָן, וְהָאִידְנָא אֲסָרוּהָ מִפְּנֵי שֶׁאֵין אָנוּ בְּקִיאִין בִּלְתִיתָה וּכְדִלְקַמֵּיהּ: **(כז) אָסוּר לִלְתֹּת.** א]פֵּרוּשׁ לְתִיתָה, כָּתַב הָרַמְבַּ״ם (פ״ה ה״ז) שֶׁבּוֹלְלִין הַחִטִּים בְּמַיִם וְטוֹחֲנִין אוֹתָם מִיָּד, וְרַשִׁ״י (לו. ד״ה לתיתה) פֵּרֵשׁ לִשְׁרוֹתָן בְּמַיִם מְעַט קֹדֶם הַטְּחִינָה לְהָסִיר מֻרְסָנָן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא סָלְתָן נְקִיָּה. וְאָסְרוּ הַגְּאוֹנִים, לְפִי שֶׁאֵין אָנוּ בְּקִיאִין לִלְתֹּת יָפֶה שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לִידֵי חִמּוּץ בִּשְׁעַת הַלְּתִיתָה, וְעוֹד, שֶׁמָּא (מד) יָבוֹאוּ לִשְׁהוֹת מְעַט אַחַר גְּמַר הַלְּתִיתָה קֹדֶם הַטְּחִינָה וְיָבוֹא לִידֵי חִמּוּץ. וְאִם עָבַר וְלָתַת, (מה) אָסוּר לְאָכְלָן וְלֵהָנוֹת מֵהֶן בִּימֵי הַפֶּסַח. (מו) וּמִכָּל מָקוֹם לְהַשְׁהוֹת קֶמַח הַחִטִּים הַלְּתוּתִים, מֻתָּר בְּפֶסַח אִם שָׁרָן בְּמַיִם מְעַט וּטְחָנָן מִיָּד אַחַר הַלְּתִיתָה, אֲבָל שְׂעוֹרִים אֶפְשָׁר דַּאֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה אָסוּר לְהַשְׁהוֹת (מז) לְכַתְּחִלָּה, דְּאֶפְשָׁר (מח) כֵּיוָן דְּרַכִּיכָה נִתְחַמְּצוּ עַל יְדֵי הַלְּתִיתָה: **(כח) בֵּין חִטִּים בֵּין שְׂעוֹרִים.** וְהָרִיפוֹת שֶׁקּוֹרִין גָּאגָעלַא״ך אוֹ גְרוֹיפִי״ן הָעֲשׂוּיִין מֵחֲמֵשֶׁת (מט) הַמִּינִים, אָסוּר לְהַשְׁהוֹתָן לְכֻלֵּי עָלְמָא, שֶׁשּׁוֹרִין (נ) אוֹתָן הַרְבֵּה בְּמַיִם קֹדֶם כְּתִיתָתָן וְנַעֲשִׂים חָמֵץ גָּמוּר, וְאַף אִם עָבַר וְהִשְׁהָה אוֹתָן, ב]יֵשׁ אוֹסְרִין לִמְכֹּר לְעַכּוּ״ם אַחַר הַפֶּסַח. וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) בְּשֵׁם זְקֵנוֹ מְצַדֵּד לְהַתִּיר לִמְכֹּר לְגוֹי אַחַר הַפֶּסַח אִם לֹא נִתְבַּקְּעוּ עַל יְדֵי שְׁרִיָּתָן, שֶׁכֹּל שֶׁלֹּא נִתְבַּקְּעוּ אֵינוֹ וַדַּאי חָמֵץ אֶלָּא סְפֵק חָמֵץ, וְיֵשׁ לְהָקֵל בְּעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא אִסּוּר דְּרַבָּנָן עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם בִּגְרוֹיפִי״ן שֶׁעוֹשִׂין מִשִּׁבֹּלֶת שׁוּעָל, שֶׁשּׁוֹרִין אֶת הַשִּׁבֹּלֶת שׁוּעָל מִקֹּדֶם הַרְבֵּה עַד שֶׁמִּתְבַּקְּעִים, הוּא חָמֵץ וַדַּאי לְכֻלֵּי עָלְמָא, וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ לְמָכְרוֹ לְעַכּוּ״ם אַחַר הַפֶּסַח אָסוּר: **ו** (כט) **קֶמַח כָּל הַשָּׁנָה.** הוּא הַדִּין בְּנוֹתֵן בּוֹ פַּעַם אַחַת, צָרִיךְ לְהַתִּיר הַתְּפִירוֹת [אַחֲרוֹנִים]: **(ל) וּמְכַבְּסִים אוֹתָם יָפֶה.** וְהַכִּבּוּס לְפֶסַח (נא) צָרִיךְ לִהְיוֹת דַּוְקָא בְּשִׁפְשׁוּף בְּחַמִּין וְלֹא בְּצוֹנֵן, וְגַם בְּאֵפֶר וַחֲבִיטָה: **(לא) צְרִיכִים לְהַתִּיר וְכוּ׳.** (נב) הַטַּעַם, שֶׁהַקֶּמַח שֶׁבְּתוֹךְ הַתְּפִירוֹת אֵינוֹ יוֹצֵא עַל יְדֵי כִּבּוּס, וְגָרַע עוֹד יוֹתֵר, שֶׁהַמַּיִם נִכְנָסִים שָׁם בְּמִקְצָת וּמַרְטִיב לְהַקֶּמַח הַנִּמְצָא שָׁם, וְנִדְבָּק שָׁם בְּהַקְמָטִים וְיוּכַל לְהִתְעָרֵב אַחַר כָּךְ מַשֶּׁהוּ מֵהֶם בְּהַקֶּמַח. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תנ״א סָעִיף קָטָן ל״ו דְּגַם צָרִיךְ לִגְרֹר בְּסַכִּין הֵיטֵב אֶת הֶחָמֵץ קֹדֶם הַכִּבּוּס

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מג) חֹק יַעֲקֹב (ס״ק יז) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ה** **(מג)** אַחֲרוֹנִים: **(מד)** רַמְבַּ״ם (פ״ה ה״ז): **(מה)** כִּדְמוּכָח לְקַמָּן בְּסִימָן תס״ז: **(מו)** חֹק יַעֲקֹב (ס״ק יח) וְחָמֶד מֹשֶׁה (ס״ו) וְהַגְּרַ״ז (סכ״א), דְּלֹא כְּחַיֵּי אָדָם (כלל קכו ס״ג): **(מז) בְּדִיעֲבַד אֵין לֶאֱסֹר לִמְכִירָה אַחַר פֶּסַח אֲפִלּוּ בִּשְׂעוֹרִים,** דְּעַל כָּל פָּנִים אֵינוֹ אֶלָּא סְפֵק חָמֵץ: **(מח) רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְהִגִּיעוּ לְשִׁעוּר שֶׁל מֵאַן דְּאָמַר** (מ.) **כֹּל שֶׁמַּנִּיחָן עַל פִּי הֶחָבִית וְיִתְבַּקְּעוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקְּעוּ:** **(מט)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) וְחֹק יַעֲקֹב (סק״ח) וְחָמֶד מֹשֶׁה (ס״א) וְהַגְּרַ״ז (ס״ה): **(נ)** דִּבְהָכִי מַיְירֵי מָגֵן אַבְרָהָם שָׁם סָעִיף קָטָן (ד׳) [ב׳] וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וּכִדְמוּכָח מֵחֹק יַעֲקֹב (שם) שֶׁמַּחְמִיר שָׁם מְאֹד בָּזֶה וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד, וְאִלּוּ בִּלְתִיתָה הֲלֹא מַתִּיר לְכַתְּחִלָּה בְּחִטִּים כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסָעִיף קָטָן י״ח, וְגַם בִּשְׂעוֹרִין כָּתַב דְּאֶפְשָׁר וְכוּ׳, עַיֵּן סָעִיף קָטָן י״ט, וְכֵן הַחֶמֶד מֹשֶׁה (ס״ו) וְהַגְּרַ״ז (סכ״א) כָּתְבוּ בִּלְתִיתָה לְהַתִּיר לִשְׁהוֹת עַל כָּל פָּנִים בְּחִטִּים, וּלְעֵיל לְעִנְיָן הָרִיפוֹת הֶחְמִירוּ אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד, וְעַל כָּרְחֲךָ דְּשָׁם מַיְירֵי בִּשְׁרִיָּה וְכִבּוּס וְלֹא בִּלְתִיתָה בְּעָלְמָא. וְהָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) דִּמְצַדֵּד לְהַתֵּר אֲפִלּוּ בִּשְׁרִיָּה הַרְבֵּה בְּדִיעֲבַד, וּמִטַּעַם דְּגַם בִּשְׁרִיָּה הַרְבֵּה עַל כָּל פָּנִים אֵינוֹ אֶלָּא סָפֵק, וְכַנָּנָתוֹ לְהָא שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תס״ז סָעִיף קָטָן י״ב. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א שָׁם סָעִיף קָטָן כ״ג שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן בְּשִׁיטַת הָרִי״ף (יב.) כֵּן, וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם (כלל קכו ס״ג) שֶׁמְּפָרֵשׁ דְּמָגֵן אַבְרָהָם מַיְירֵי בִּלְתִיתָה, וְהָאֵלִיָּה רַבָּה מַקֵּל גַּם כֵּן בִּלְתִיתָה, וּלְפִי זֶה יָצָא לוֹ לְהַחְמִיר בְּמוֹכְרֵי קֶמַח חִטִּים בָּעֲיָרוֹת, שֶׁיָּדוּעַ שֶׁרוֹחֲצִים הַרְבֵּה בְּמַיִם, לֶאֱסֹר לְכֻלֵּי עָלְמָא לִמְכֹּר לְאַחַר הַפֶּסַח, וְאֵין לִדְבָרָיו עִקָּר בָּזֶה לְדַעַת הָאֵלִיָּה רַבָּה שֶׁהֵבִיא מִקֹּדֶם וְכַנַּ״ל, זוּלַת בְּשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל (שֶׁקּוֹרִין הַאבֶּער גְרוֹיפִין) הַדִּין עִמּוֹ, שֶׁיָּדוּעַ שֶׁהֵם מִתְבַּקְּעִים: **ו** **(נא)** אַחֲרוֹנִים: **(נב)** תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ קטז):

ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (ס״כ, סי׳ תסז ס״א) הביא רק את פירוש הרמב״ם. **ב]** וכן דעת השו״ע הרב (סי׳ תסז ס״ז)

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַכְּבוּשׁ כָּל הַתְּפִירוֹת שֶׁבָּהֶם (לב) בַּקְּצָוֹת, אוֹ אִם הֵם (לג) מְטֻלָּאִים: ז כְּשֶׁמּוֹלִיכִים הַשַּׁקִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם קֶמַח מַהֲרַחַיִם, אָסוּר לְהַנִּיחָם (לד) עַל גַּבֵּי (טו) בְּהֵמָה שֶׁאֵין אַפָּךְ אוֹ עוֹר עָב תַּחַת הַשַּׁק. הַגָּה: (לה) וְכֵן יָזֶהר לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ הָרְבֵּה (טז) שַׂקִּין עִם קֶמַח (לו) זֶה עַל זֶה, בְּמָקוֹם שֶׁאָפְשָׁר (מרדכי סוף פרק אלו עוברין (סי׳ תמט)): ח לנוֹהֲגִין (יז) [יז] (לז) לְנַקֵּר הָרַחַיִם, (לח) מְשׁוּם דְּזִמְנִין נָתְנוּ בָּהֶם תְּבוּאָה לְתוֹתָהּ

כ שם (סי׳ קיח). ל האגור (סי׳ תשנג) בשם מהרר״י מולין (שו״ת מהרר״ל סי׳ נח) ופשוטה אשכנזים.

בַּאֵר הֵיטֵב

וְעַיֵּן חק יַעֲקֹב (ס״ק כא): ז (טו) בְּהֵמָה. כִּי הַקֶּמַח מִתְחַמֵּם בְּזֹעַת הַבְּהֵמָה. וּבְרִי״עֲבַד יֵשׁ לְהַזָּהֵר דְּזֹעַת הַבְּהֵמָה אֵינָהּ מִתְחַמֶּצֶת. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״י). וְעַיֵּן חק יַעֲקֹב (ס״ק כב): (טז) שַׂקִּים. וְאִם עָבַר וְהִנִּיחַ הַשַּׂקִּים זֶה עַל זֶה, יֵשׁ עוֹד תַּקָּנָה, שֶׁיִּשְׁהֶה אוֹתָהּ יוֹם אוֹ יוֹמַיִם קֹדֶם לִישָׁה. חק יַעֲקֹב (ס״ק כב). וְעַיֵּן מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק סה) סוֹף סִימָן זֶה. וְאִם עָבַר וְלֹשׁ אֵין אִסּוּר בְּדִיעֲבַד. חק יַעֲקֹב (שם) וְכֵן כָּתַב נַחֲלַת צְבִי (סק״ו): ח (יז) לְנַקֵּר. כָּתַב בְּתִשׁוּבַת נַחֲלַת שִׁבְעָה סִימָן י״ב דְּשִׁלְשִׁים יוֹם קֹדֶם פֶּסַח מַתָּר לִטְחֹן אַף בְּלִי נִקּוּר הָרַחַיִם עַיֵּן שָׁם. וּבְסִימָן י״ג כָּתַב דְּאִם לֹא יִזָּהֲרוּ בְּכָל לְנַקֵּר הָרַחַיִם, הֲרֵי כְּשָׁעַת הַדְּחָק, וְשָׁרֵי לִטְחֹן בְּלֹא נִקּוּר, עַיֵּן שָׁם.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְעַיֵּן בְּפְרִי חָדָשׁ סִימָן תצ״ו בְּמִנְהָגֵי אִפּוּר סָעִיף א׳ שֶׁכָּתַב אוֹתָן הַנּוֹהָגִים לֶאֱכֹל מַצָּה כָּל הַפֶּסַח שְׁמוּרָה מְשֻׁעֶרֶת קְצִירָה לֹא מִקָּרֵי סִיג, אֶלָּא מִלְּתָא יַתִּירְתָּא הוּא דְּעָבְדִי, וְאִם רוֹצֶה לֶאֱכֹל מִמַּצָּה שְׁאֵינָהּ שְׁמוּרָה מְשֻׁעֶרֶת קְצִירָה בְּכָל יְמֵי הַפֶּסַח חוּץ מִלֵּילָה הָרִאשׁוֹנָה אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַתְרוֹת. וּבְכַרְכֵי יוֹסֵף (סק״ט) הֵבִיא מִשָּׁם נָחְפָּה בְּכַסָּף דְּצָרִיךְ הַתְרָה. וְשָׁם כָּתַב דְּגַם מִי שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל מַצָּה אֶלָּא פְּרוּסוֹת בְּשָׁאר יְמֵי הַפֶּסַח, אַף דְּיֵשׁ לְצַדֵּד שֶׁאֵין לְהַתִּירוֹ, כֵּן בְּנָהֲגוּ לֶאֱכֹל כָּל הַמַּצָּה מְשֻׁעֶרֶת קְצִירָה, מִכָּל מָקוֹם הָעִקָּר הוּא דְּמִנֵּי בְּהַתָּרָה בְּחַרְטָה עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רכ״ח (סכ״ח). וְהַנִּכּוֹן דְּכָל מִי שֶׁרוֹצֶה לִנְהֹג פְּרִישׁוּת בְּחֻמְרוֹת אֵלּוּ אוֹ כַּיּוֹצֵא בָּהֶם, יֵשׁ לוֹ לְהַתְנוֹת בְּפֵרוּשׁ שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל עָלָיו לִנְהֹג כֵּן תָּמִיד רַק בְּפֶסַח הַזֶּה, דְּזִמְנִין דְּמִתְרְמֵי לֵיהּ אִפְּשָׁר לֵיהּ לְמֶעְבַּד הָכִי, וְאָתֵי לְקַלְקוּלֵי. וְאִם שָׁכַח מִלְּהַתְנוֹת נִרְאֶה דְּסָגֵי לֵיהּ בְּהַתָּרָה דְּחָרְטָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמַּחֲזִיק בְּרָכָה (בכרכי יוסף שם) בְּשֵׁם מוֹרוֹ ז״ל. וְעַיֵּן בְּתִשְׁבֵּ״ץ חֵלֶק ג׳ סִימָן קי״ז דְּחִפֵּשׂ מַתָּר לִטְחֹן בְּרֵחַיִם שֶׁל מַיִם עַיֵּן שָׁם. וְכֵן נוֹהֲגִים אֲפִלּוּ אוֹתָן שֶׁאוֹכְלִים כָּל הַפֶּסַח מִשְׁעֶרֶת קְצִירָה, דְּלֹא עָדִיף מִמַּצַּת מִצְוָה, דְּאַף עַל גַּב דְּרָבָּה מְהֻדָּרִים שֶׁיִּהְיֶה שְׁמוּר מִשְׁעֶרֶת קְצִירָה, מִכָּל מָקוֹם אֵין מַקְפִּידִין לִטְחֹן בְּרֵחַיִם שֶׁל יָד, רַק יֵשׁ שֶׁנּוֹהֲגִים סִלְסוּל בְּצַעֲמָם גַּם בָּזֶה, וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם יוֹהֲרָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל. וְכֵן שֶׁמַּצְתִּי שֶׁנּוֹהֲגִים כֵּן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מֵאַחַר דְּאִפְשָׁר לֵיהּ בְּהֵכִי. וְעַיֵּן בְּפְרִי חָדָשׁ שֶׁדַּעְתּוֹ דְּבִמְצַּת מִצְוָה דְּלֵילָה רִאשׁוֹנָה אֵין יוֹצְאִין כִּי אִם בְּשְׁמוּרָה מְשֻׁעֶרֶת קְצִירָה. וּבְנוֹדָע בֵּיהוּדָה תִּנְיָנָא סִימָן ע״ט נִשְׁאַל אִם יֵשׁ לְחוּשׁ לְחַסֶּרֶת הַפְּרִי חָדָשׁ בְּזֶה, וְהֵשִׁיב הֲלֹא יְרָאָה מִנְהָגָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְדִינוֹת פּוֹלִין לֵית דְּחָשׁ לֵהּ כִּי אִם הַמְהַדְּרִין מִן הַמְהַדְּרִין כוּ׳, וְלִהֲרַמְבַּ״ם (פ״ה ה״ט) הוּא אִסְמַכְתָּא, וְהָרֹא״ש (פ״ב סי׳ כו) הַרְבֵּה בְּרוֹלִים מְקֻלָּלִים, וּכְדַרְבָּנָן שׁוֹמְעִים לְהַקֵּל עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהָאִידָּנָא רַבִּים שְׁמוּ עַצְמָם כְּמְחַדְּרִין וּמַחְזִירִין עַל הַגְּרוֹנוֹת שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם חֲשָׁשׁ שְׁמוּרִים מְשֻׁעֶרֶת קְצִירָה, עַל כָּל פָּנִים לְצֵאת יְדֵי חוֹבַת מַצָּה מִצְוָה. וְכֵן כָּתַב מַחֲזִיק בְּרָכָה סִימָן ת״ס (סק״ג) דְּבְרוֹב הַקְּהִלּוֹת הַמְסֻרָּסוֹת נָהֲגוּ דְּמַצַּת מִצְוָה הִיא מְשֻׁעֶרֶת קְצִירָה, וּבְאֶרֶץ הַצְּבִי רַבִּים נָהֲגוּ כִּי כָּל הַמַּצָּה שֶׁל פֶּסַח תְּהֵיָה מְשֻׁעֶרֶת קְצִירָה, וְעַיֵּן שָׁם לְעִנְיַן הַשְּׁחִיזָה עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, דְּבְרַחַיִם שֶׁל יָד יֵשׁ לְהַקְפִּיד. עַיֵּן שָׁם: ח (יז) לְנַקֵּר. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב בְּשֵׁם נַחֲלַת שִׁבְעָה, דְּבְרַחַיִם שֶׁל יָד יֵשׁ לְהַקְפִּיד, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּמַצַּת מִצְוָה דְּבְכָל שְׁמוּרוֹ כֵּן. וְכֵן מֻסְכָּם בְּשֵׁם מַהֲרַ״ל (סי׳ נח) שֶׁאֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק מִן הַחֻפִּים הַקְּמֵחוֹת קֹדֶם שְׁלֹשִׁים יוֹם. אֶלָּא לְעִנְיַן חֲלוּפֵי חוֹבַת בְּמַצַּת מִצְוָה דְּבְעוּרוֹ כֵּן, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּעוּרוֹ שְׁמוּר. וְכֵן מֻסְכָּם בְּשֵׁם מַהֲרַ״ל (סי׳ נח) שֶׁאֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק מִן הַחֻפִּים אֲפִלּוּ קֹדֶם שְׁלֹשִׁים יוֹם. אֶלָּא לְעִנְיַן חֲלוּפֵי חוֹבַת בְּמַצַּת מִצְוָה דְּבְעוּרוֹ כֵּן, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּעוּרוֹ שְׁמוּר. וְכֵן מֻסְכָּם בְּשֵׁם מַהֲרַ״ל (סי׳ נח) שֶׁאֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק מִן הַחֻפִּים הַקְּמֵחוֹת קֹדֶם שְׁלֹשִׁים יוֹם. גַּם כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר, דְּלֹא גָּרַע קֶמַח דְּמוֹצוֹת מִשְּׁאָר דְּבָרִים הַנַּעֲשִׂים לְשֵׁם פֶּסַח שְׁנִזְהָרִים בְּמִשְׁהוּ אַף קֹדֶם שְׁלֹשִׁים. וְעַיֵּן שֶׁם שֶׁמַּצְרִיךְ לֶעָשׂוֹת כִּיס חָדָשׁ לְרַכֵּד בּוֹ הַקֶּמַח לְצֹרֶךְ פֶּסַח וְלֹא לְהַצְנִיעַ מִשְּׁנָה לְשָׁנָה כִּיס הָרַחַיִם. וְכֵן הֶעְלִיג אֲבִיו מוֹרוֹ הַגָּאוֹן ז״ל בִּמְקוֹמוֹ עַיֵּן שָׁם. וְגַם בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יח) כָּתַב עַל דִּבְרֵי הַנַּחַלַת שִׁבְעָה דְּלֹא נְהִירָא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּמָקוֹם שֶׁהָיוּ הַתְּפִירוֹת: (לב) בַּקְּצָוֹת. וְהוּא הַדִּין אִמְרָא שֶׁקּוֹרִין זוי״ם [אַחֲרוֹנִים]. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּלְכַתְּחִלָּה יוֹתֵר טוֹב לְקָנוֹת חֲדָשִׁים, דַּאֲפִלּוּ כָּל הַשַּׂק, קָשֶׁה לְכַבְּסוֹ הֵיטֵב שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר בּוֹ מְעַט חָמֵץ בְּנִקְבֵי הָאֲרִיגָה. וּבְדִיעֲבַד אֲפִלּוּ לֹא הִתִּיר הַתְּפִירוֹת (נא) כְּלָל קֹדֶם הַכְּבִיסָה וְנָתַן קֶמַח, אֵין לְאֱסֹר הַקֶּמַח. וְכָתַב חַיֵּי אָדָם (כלל קכח ס״ו) דְּאִם נִמְצָא בְּתוֹךְ הַתְּפִירוֹת כְּמוֹ עִסָּה שֶׁנִּתְיַבֵּשׁ, אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אָסוּר אֲפִלּוּ קֹדֶם פֶּסַח, שֶׁהֲרֵי פֵּרוּרִין לֹא נִקְרָא לַח, וְחוֹזֵר וְנַעֲוֹר. וּלְעִנְיַן אִם מְהַנֵּי רְקוּד הַקֶּמַח בָּזֶה, עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תס״ו סָעִיף ד׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״כ) וּבְאוּר הֲלָכָה שָׁם שֶׁנָּתַן בּוֹ פַּעַם אַחַת קֶמַח שֶׁל פֶּסַח וְרוֹצֶה לְכַבְּסָם וְלִתֵּן בָּהֶם קֶמַח, צָרִיךְ לְהַתִּיר גַּם כֵּן הַתְּפִירוֹת וְהַטְּלָאִים, דְּאִם לֹא כֵּן יִתְחַמֵּץ הַקֶּמַח שֶׁבְּתוֹךְ הַקֶּמַח עַל יְדֵי הַכְּבִיסָה: ז (לד) עַל גַּבֵּי בְּהֵמָה. כִּי הַקֶּמַח (נב) מִתְחַמֵּם מִגּוּף הַבְּהֵמָה שֶׁהוּא חַם, וְעַל יְדֵי כֵן הוּא מְמַהֵר לְהִתְחַמֵּץ בִּשְׁעַת הַלִּישָׁה, וְעוֹד, שֶׁרְגִילוּת הַבְּהֵמָה לְהַזִּיעַ תַּחַת כִּבְד הַמַּשָּׂא, וְאָפְשָׁר שֶׁזַּעַת הַבְּהֵמָה מַחְמֶצֶת כְּמוֹ מַיִם. (נז) אֵין לֶאֱסֹר בְּדִיעֲבַד, וַעַל כָּל פָּנִים (נז) צָרִיךְ לְהַמְתִּין מֵעַת לְעֵת עַד הַלִּישָׁה, שֶׁיִּתְקָרֵר הַקֶּמַח, וּכְדִלְקַמָּן סָעִיף ט׳: (לה) וְכֵן יִזָּהֵר וְכוּ׳. גַּם כֵּן מַטְעַם שֶׁמִּתְחַמֵּם הַקֶּמַח וְכַנַּ״ל. וְאִם הִנִּיחַ, (נח) צָרִיךְ גַּם כֵּן לְהַמְתִּין מֵעַת לְעֵת וְכַנַּ״ל: (לו) זֶה עַל זֶה. (נט) שֶׁלֹּא יֵשֵׁב עַל הַשַּׂקִּים שֶׁל קֶמַח וְכַנַּ״ל: ח (לז) לְנַקֵּר הָרַחַיִם. א]וְגַם (ס) לְכַסּוֹת כָּל הַכֵּלִים בְּכֶבֶד פִּשְׁתָּן, אוֹ שֶׁיְּרַחֲצוּ אֶת הַכֵּלִים הֵיטֵב שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר בָּהֶם קֶמַח מֵחֲמֶץ מִכָּל הַשָּׁנָה. וְנָכוֹן לַעֲשׂוֹת כִּיס חָדָשׁ (סא) לְרַכֵּד בּוֹ הַקֶּמַח לְצֹרֶךְ פֶּסַח, וְלֹא לְהַצְנִיעַ מִשְּׁנָה לְשָׁנָה כִּיס הָרַחַיִם, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁין בְּכִיס יָשָׁן אֲפִלּוּ עַל יְדֵי הֶדְחָה וְשֶׁפְשׁוּף וְהַגְעָלָה וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תנ״א סָעִיף י״ח בֶּהָגֶ״ה, ב]וְאֵין חִלּוּק בְּכָל זֶה בֵּין אִם הוּא טוֹחֵן לְצָרְכּוֹ פֶּסַח אַחַר פּוּרִים אוֹ קֹדֶם פּוּרִים (סב) כַּמָּה אַחֲרוֹנִים): (לח) מְשׁוּם דְּזִמְנִין וְכוּ׳. ג]כְּשֶׁטּוֹחֲנִין בְּרֵחַיִם תְּבוּאָה לְתוֹתָהּ, לֹא יִטְחֹן (סג) בְּאוֹתוֹ בַּיִת לְפָסַח אֲפִלּוּ בְּרֵחַיִם אַחֶרֶת, שֶׁהָאָבָק פּוֹרֵחַ וּמִתְעָרֵב יַחַד. וַאֲפִלּוּ אִם נֹאמַר דְּיֵשׁ שְׁמָרִים, מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה יֵשׁ לְזַהֵר

בַּאוּר הֲלָכָה

שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַנִּשְׁאָר שָׁם מִשָּׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה שֶׁלֹּא נִזְהֲרוּ בּוֹ כָּרְאוּי מְפַקְפֵּק שָׁם, וּמִכָּל מָקוֹם בְּסוֹף מִסַּיְם, וּבְקֶמַח שֶׁל יִשְׂרָאֵל לֹא אִסְרִינַן בְּדִיעֲבַד, אֲבָל בְּשֶׁל עַכּוּ״ם אָסוּר, דְּהֵהִיא וַדַּאי מַנַּחְתָּן בְּמָקוֹם הַתַּרְפָּה כְּמוֹ שֶׁאָפְשָׁר לו, וְרַבּוֹתֵינוּ הִסְכִּימוּ דַּאֲפִלּוּ בִּשְׁעַת הַדְּחָק אֵין מַתִּירִין אוֹתָם כְּלָל, וְקַנְּאוֹנוֹת זַ״ל כָּתְבוּ דְּמֻתָּר לִקַּח קֶמַח מִן הַשּׁוּק בִּשְׁעַת הַדְּחָק, וְלֹא מְחַזְּקִינַן אִסּוּרָא וְיוֹצֵא יָדֵי חוֹבָתוֹ בָּזֶה. וְכָתַב הוּא זַ״ל עַל זֶה כָּל הַיִּכָּא דְּלֵית לֵיהּ קֶמַח אַחֲרִינָא בְּשׁוּם צַד כְּלָל, עוֹשֶׂה מַצָּה מֵקֶמַח שֶׁל עַכּוּ״ם וְאוֹכֵל מִמֶּנָּה כַּדַּת לְמִצְוָה, דְּהַאי חֲשָׁשָׁא, מַאֲסוּר מְשֻׁהוּ דְּרַבָּנָן הוּא, וּבְמָקוֹם מִצְוֹת מַצָּה שֶׁל תּוֹרָה לֹא חָיְשִׁינַן, וְאַף עַל פִּי שֶׁבֵּית דִּין מִתְנִין לַעֲקֹר דָּבָר מִן הַתּוֹרָה בְּשָׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה, הֵיכָא דְּאִיכָּא אִסּוּרָא אֲסוּרָא וַדַּאי, אֲבָל הָכָא חֲשַׁשׁ רְחוֹק הוּא וְאָפְשָׁר דְּלֵיכָּא אִסּוּרָא עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמִשְּׁאָר רִאשׁוֹנִים מַשְׁמַע דְּלֹא מַחְמִרִינַן בְּדִיעֲבַד, וַאֲפִלּוּ כָּל יְמֵי הַפֶּסַח מָתֵר, וְעַיֵּן בַּ״ח (ס״ג):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(נ) חק יַעֲקֹב (סי׳ תנא ס״ק נג) וְהַגְּרַ״ז (סכ״ד) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קכח ס״ו), דְּלֹא כַּשׁ״ז (סק״ח). וּמִשְּׁמַע דַּאֲפִלּוּ תּוֹךְ הַפֶּסַח יֵשׁ לְהַקֵּל. וְקָדֵם הַפֶּסַח יֵשׁ לוֹמַר דְּאַף אִם נָתַן בְּשֵׁק יָשָׁן קֹדֶם פֶּסַח, יָצָרָה מִיד וִירַקֵּד שָׁמָּא יֵשׁ בְּצַק בְּעַיִן, וְשָׁרֵי, דְּקֹדֶם פֶּסַח קֶמַח בָּקֶמַח מֻתָּרִי לַח בְּלַח וְשָׁרֵי [פְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן תנ״א אות ל״ו]: (נא) אַחֲרוֹנִים. וְכֵן מִנְהַג הַדְּשֶׁן (סי׳ קיח): (נב) מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״י). וּמִשְּׁמַע דְּזֹעַת הַבְּהֵמָה הַדֶּשֶׁן הַדִּין הָעֵצִים בְּסִימָן תנ״א (א״א) אות ל״ו]: (נג) חַיֵּי אָדָם (כלל קכח ס״ד). וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יח) דְּכִסּוּי בְּלֹא נִקּוּר אֵין מוֹעִיל: (נד) שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ס״ק יח) בְּשֵׁם יַעֲבֵ״ץ (ח״א סי׳ קכג): (נה) אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יח) וְשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (שם) בְּשֵׁם יַעֲבֵ״ץ (שם), וְכֵן הִסְכִּים בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר, דְּלֹא כְּנַחֲלַת שִׁבְעָה (סי׳ יב): (נו) מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק יא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

לִיקּוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (ס״ל) כתב: ועכשיו שנהגו לכסות (סביב) הרחיים בבגד פשתן אחר הניקור יש להתיר גם הקמח הראשון לפסח. ומבואר שלמד שדברי השו״ע הם בלא כסה הריחים בבגד פשתן. **ב]** ובשו״ע הרב (סל״א) כתב לחלק, וז״ל: וכל זה כשטוחן בתוך ל׳ יום שלפני הפסח, אבל כשטוחן קודם ל׳ יום יש להתיר לטחון בלי ניקור הריחיים, שהרי מעיקר הדין לא היה צריך לנקרם אף בתוך ל׳ יום שאף אם יתערב מעט חמץ לתוך הקמח של פסח הרי הוא מתבטל בתוכו בס׳ קודם הפסח ואינו חוזר וניער בפסח לדברי הכל אם אופה ממנו המצות קודם הפסח וכו׳ אלא שנהגו להחמיר ולנקרם, וקודם ל׳ יום לא חל עליו חובת מנהג זה כמו שלא חל עדיין כל תקנות חכמים שתקנו בגלל הפסח, ואף בתוך ל׳ יום אם הוא שעת הדחק שאי אפשר בקל לנקר הריחיים וגם אי אפשר להמתין עד שיהיה אפשר לנקרם כי הוא סמוך לפסח מעמידין על עיקר הדין ומותר לטחון בלי ניקור הריחיים אם טוחן קודם הפסח. **ג]** כתב בשו״ע הרב (סל״ב) דהיינו דוקא כשידוע שאותה תבואה היא לתותה, אבל אם אין הדבר ידוע בבירור, נהגו להקל אם טוחנן קודם הפסח.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah